

1- "Què li darem en el Noi de la Mare?... "

Els inicis de la premsa infantil (S. XIX i primers anys del S. XX)

Les primeres revistes destinades a infants apareixen a la segona meitat del S. XVIII a Anglaterra, França i Alemanya, així com també a Madrid, on es publica *Gazeta de los Niños* el 1798. La més antiga coneguda a Barcelona és *La Infancia: periódico ilustrado para los niños de ambos sexos*, que comença el 6 de juliol de 1867 i acaba el desembre de 1868, amb 78 números. Conté lliçons d'història, religió o ciències, però també contes, llegendes i novel·letes per entregues. Té un caràcter educatiu i moralista, amb escasses il·lustracions a boix, característiques comunes de les publicacions d'aquesta època, que anaven adreçades a les classes benestants.

A l'inici del S. XX, s'havia produït un canvi de concepte i les obres infantils ja no tenen una finalitat instructiva, sinó que es pretén que entretinguin i diverteixin als nens. La invenció del gravat fotomecànic també permetrà que la il·lustració prengui gran protagonisme. Destaquen en aquest període dues revistes:

La Rondalla del dijous (1909, 1924), setmanari de caràcter literari i folklòric, destaca per la gran qualitat artística. Editada per l'Avenç i dirigida per Josep Massó i Ventós. Publicà 51 números, cada un conté dos contes populars o d'autors com J. Verdaguer, A. Guimerà, Andersen, Perrault, Tolstoi, etc., amb il·lustracions de J. D'Ivori, Apa, G. Doré, Billy, etc. Va tenir una 2a època el 1924, feta per Editorial Catalana, amb portada i il·lustracions de Lola Anglada i en van sortir 19 números.

La Mainada (1921-1923), setmanari editat i dirigit per Avel·lí Artís, destaca per la seva qualitat literària i artística. Publicà 129 números i dos calendaris, amb textos d'escriptors de l'època com J. Carner, C. Riba, J. Salvat-Papasseit, A. Rovira i Virgili, etc. i contes d'Andersen, amb il·lustracions de J. D'Ivori i Lola Anglada i, els darrers temps, de J. Obiols. Fou suspesa per la dictadura de Primo de Rivera.

La resta de títols van tenir una curta durada: *La Palmeta* (1906), setmanari del que només en van sortir 12 números; *Una vegada ...* (1907), conté rondalles populars, publicà 9 números; *El Noi de la mare* (1908), només 4 números; *El Teatre dels infants* (1912), de Lleida; *L'Estornell* (1918), molt il·lustrada, amb historietes, acudits, etc.; *Polichinela* (1921); i com a curiositat, podem veure ja la influència del cinema a *Fatty* (1919), títol que aprofitava la fama de l'actor còmic de cinema mut Roscoe Arbuckle, conegut com a Fatty.

VITRINA 2 " Violet Sant Pere, Violet Sant Pau... "

L'esplendor: *Violet*, *En Patufet*, *Exquixt*, *TBO* i *Pulgarcito*

Violet ha complert cent anys! Va veure la llum el dia 7 de gener de 1922, s'adreçava als nens més menuts. Era suplement de la revista catalana més emblemàtica i popular, *En Patufet*, que havia evolucionat fins dirigir-se a un públic més juvenil i per aquest motiu en va néixer. Dirigida per Joan G. Junceda i Gaietà Cornet, que va crear el personatge de la capçalera. Predomina la il·lustració per sobre del text, conté historietes, contes, acudits, etc. i hi van col·laborar els millors dibuixants del moment: Apa, Lola Anglada, Llaverias, D'Ivori, etc. També en els textos van participar escriptors reconeguts com J. Carner, A. Mestres, J.M. Folch i Torres, Clovis Eimeric,

etc. A partir de 1924, gràcies a la impremta que va adquirir l'editor Josep Bagunyà, s'imprimia en rotativa i en quadricromia. El darrer número que va sortir és el 469, del 3 de gener de 1931, el mateix dia que apareix *Esquix*, suplement que el substituïa. D'aquest nou títol, s'imprimien 16 pàgines per cada número que es dividien en 4 parts que formaven 4 quaderns en miniatura numerats: a) b) c) i d), de 10 cm x 7,5 cm. Se'n van publicar 296 números, fins al desembre del 1936.

En Patufet va ser la primera revista infantil en català, la que va tenir més llarga durada i amb més tiratge en el període anterior a 1939. Fundada per Aureli Capmany el 3 de gener de 1904 i adquirida poc després per Bagunyà. Dirigida per J. Morató i, des del 1918, per J.M. Folch i Torres, que ja hi publicava les cèlebres "Pàgines viscudes". Els seus principals il·lustradors foren Junceda, Llaverias i Cornet, que va il·lustrar la capçalera. Antoni Muntanyola va dibuixar el ninot amb esclops i barretina. Publicava fulletó i calendari. Va crear un model amb predomini d'acudits, historietes i contes, impresa a dos colors i després a quatre, llargament imitat. El darrer número aparegut va ser el núm. 1806, del 24 de desembre de 1938. Suspesa després de la guerra, les publicacions periòdiques estaven prohibides, excepte les del règim, i sobretot les editades en català. Per aquesta circumstància, no va reaparèixer fins el 6 de desembre de 1968, quan l'editorial Bagunyà, després d'anys de demanar-ho, per fi va aconseguir el permís, i s'inicià una segona època. Va ser la primera revista infantil sense el suport de l'església que es va poder publicar en català des dels temps de la República. Malgrat l'enyorança dels seus antics lectors, no va aconseguir l'èxit d'abans i va acabar amb el número 167 del 26 de juny de 1973.

El 17 de març de 1917 comença el no menys famós *TBO*, que també marca una tendència molt imitada a partir de la seva aparició, compost únicament per historietes còmiques i passatemp, la seva popularitat ha fet que el seu nom s'utilitzi per denominar les revistes per nens. Dirigida per Joaquim Buïgas i Garriga, editor i propietari de la capçalera, era impresa a dos colors. Dibuixen en aquesta primera època R. Opisso, M. Urda, Donaz, Benejam, Tínez, Salvador Mestres, A. Batlloti i Jofré, Raf, etc. El 1938 s'havien publicat 1.097 números. A partir de 1941, va continuar sortint de manera irregular, sense numeració i amb títols variants, com feien la majoria d'editors, per escapar de les prohibicions. El 1952 es van regular els permisos i van poder tornar a aparèixer amb regularitat i recuperar la numeració. Van tenir gran popularitat sèries com "La família Ulises" (dibuix de Benejam i guions del propi Buïgas), "De todo un poco", "Los grandes inventos de TBO" o "Melitón Pérez". En aquesta etapa s'hi van incorporar Joaquim Muntañola, V. Castanys, Antoni Ayné, Sabatés, Josep Coll, etc. Entre 1976 i 1977 es van fer quatre números extraordinaris en català. Editada per Buïgas, Estivill i Viña, va acabar el maig de 1983 amb el número 2502. L'Editorial Bruguera, la seva competidora, tot i estar en crisi, va comprar el fons de TBO i en va editar una nova època, però només en van sortir 7 números, entre abril i juny de 1986, pel seu tancament definitiu. Posteriorment, Edicions B, propietària dels drets sobre TBO i els seus personatges, la va treure de nou renovada a partir de febrer de 1988, dirigida per Víctor Mora, fins a setembre de 1998, quan va finalitzar amb el número 105. La BC conserva entre els seus fons dibuixos originals de J. Coll, A. Batllori Jofre, Rino (Marí Benejam), R. Opisso, A. Ayné i altres; i de sèries com "Los grandes inventos del TBO" o "La família Ulisses".

El juny de 1921 apareix un segon títol en castellà, tant popular com els anteriors, *Pulgarcito*. Fundada per Joan Bruguera, des de la seva editorial El Gato Negro, que posteriorment els seus fills convertiran en Bruguera. En un principi, no predominaven les historietes per sobre del text i algunes pàgines eren impreses a dos colors. Hi van col·laborar els dibuixants Urda, Niel, Salvador Mestres, Emili Boix, etc. En van sortir prop de 900 números fins 1938. A partir de 1945,

es publica amb força irregularitat i amb diferents avanttítols afegits, fins el 1952 que aconsegueix l'autorització. És en aquesta època que assoleix un gran èxit amb el predomini de les historietes, amb autors i personatges tan coneguts com: Zipi i Zape, Carpanta i Petra d'Escobar, El reporter Tribulete de Cifré, Don Pío de Peñarroya, Las hermanas Gilda i Anacleto de Vázquez, Doña Urraca de Jorge, Carioco de Conti, El Doctor Cataplasma de Martz Schmitz, Mortadel·lo i Filemó i Pepe Gotera i Otilio d'Ibáñez, Superlópez de Jan. El 1986 desapareix Bruguera. El Grupo Z l'adquireix i la converteix en Edicions B, que publiquen una darrera època el 1987 amb només 38 números.

Aquest grup de revistes assenyalen una època d'esplendor editorial al inici del segle XX. Van renovar el disseny i la concepció de les publicacions per a nens fins aquell moment i van ser capaces de sobreviure malgrat la guerra i la dictadura fins a finals del segle XX.

3 – “En Joan petit quan balla...” Els alegres anys 20

A la dècada dels 20 del passat segle, força van ser els títols infantils que van començar a publicar-se en català o castellà amb més o menys fortuna. Amb *En Patufet* o el *TBO* com a models, podem trobar algunes revistes de petit o gran format com *Sigronet*, *En Manelic*, *Alegria*, *Colorín*, *Charlot*, etc.

En un format més petit trobem: *Sigronet*. Dirigida per Emili Graells i Castells i editada per El Gato negro, la seva primera i darrera pàgina eren a color. Sense designació cronològica, el primer número va sortir el 1924 i es creu que almenys es publicà durant uns quatre anys. *En Manelic* només publicà 4 números entre el mes de febrer i març de 1926. El núm. 1 portava una il·lustració d'Apa a la primera pàgina. *El Calendari d'En Clovis* (1927), era un petit almanac amb historietes il·lustrades, acudits i contes redactat per Lluís Almerich amb el pseudònim de Clovis Eimeric. Sembla que només es van publicar dos anys.

Alegria, publicada a Terrassa entre 1925 i 1934, contenia dibuixos i historietes a color en la majoria de les seves pàgines. Amb un caire catòlic i monàrquic, les seves mesures inicials de 26x16 van augmentar al llarg del temps fins els 31x21 dels seus darrers números.

Entre les de format més gran: *Colorín* (1922-1927). Inicialment editada per Magín Piñol fins que el 1925 s'encarregà de la seva publicació El Gato Negro. Contenia historietes a color i publicà també almanacs. El Gato Negro va ser l'editor també d'una revista que portava per títol el nom d'un personatge del cinema aleshores molt famós i que servia també per il·lustrar la capçalera: *Charlot* (1928-1934). La primera i darrera pàgina eren a dos tintes i l'interior en blanc i negre. Publicà dos almanacs el 1931 i 1933.

Rin-tin-tin, il·lustrava la capçalera amb el conegut gosset que donava nom a la revista. També amb pàgines a dos tintes i interiors en blanc i negre, va ser una de les més exitoses. Publicà 450 números entre 1928 i 1940, primer amb periodicitat setmanal i després bisetmanal.

Dues revistes més que volem destacar portaven noms de nena i nen: *La Nuri* i *Jordi*.

La Nuri, adreçada a les nenes, va ser dirigida per Lola Anglada i publicà 17 números entre novembre de 1925 i març de 1926. Contenia novel·letes i també, obres de teatre, biografies, etc. Hi van col·laborar Ignasi Iglesias, Clovis Eimeric, Josep Maria Folch i Torres, entre d'altres i il·lustraren les seves pàgines, Apa, Xirinius, Rafael Tona, a més de la pròpia Anglada.

Jordi: setmanari infantil (1928), dirigida per Melcior Font i inspirada per Antoni Rovira i Virgili, va ser un setmanari molt anunciat i esperat amb força interès, que volia fer arribar als nens bona literatura. Destacats artistes noucentistes hi van col·laborar tant en els textos com en les il·lustracions: Apelles Mestres, Josep Carner, Carles Riba, Apa, Quelus, Lola Anglada, etc. Josep Obiols va crear el personatge de la capçalera. Malauradament l'èxit esperat no va ser tant com les expectatives creades i la revista va haver de plegar sis mesos després de l'aparició del primer número. La BC conserva entre els seus fons dibuixos originals de Josep Obiols per a capçaleres i cobertes de revistes, entre elles *Jordi*.

4-“Sol solet, vine'm a veure...”

2a República i Guerra Civil (1930-1939)

Els convulsos anys 30 van començar amb una república i van acabar amb una guerra civil. Aquests fets marcaren la societat de la època en cada uns dels seus aspectes, també en la literatura pensada per als infants.

A la primera meitat de la dècada apareixen títols en català com *L'Eixerit i Jordi* i en castellà com *Pocholo, Ja ja o Mickey*.

El subtítol de *L'Eixerit* ja era tota una declaració d'intencions: *setmanari catequístic*. Editada en català per Josep Vilamala, va publicar 200 números entre 1931 i 1936. *Jordi: contes per a infants* (1933). Només 29 núm. van aparèixer d'aquesta revista setmanal que recuperava el títol de la publicació de Rovira i Virgili de 1928. Editada per Altés, contenia historietes a dos colors.

El 1931 arribava al món *Pocholo*. El 1937 la revista va quedar interrompuda en plena guerra, després d'haver publicat 272 números i 6 almanacs. Posteriorment edità dos almanacs més per a 1940 i 1942. A partir del núm. 19 (1932) el dibuix de la capçalera canvia a un tipus de lletra que recorda l'estil del TBO.

Ja,ja: revista de la amenidad y de la alegria. Amb un to més humorístic, aquesta revista editada per El Gato Negro, contenia historietes en blanc i negre a l'interior tot i que a la coberta utilitzava el color. El dibuix de la capçalera era obra de Boix. En total van sortir 116 números i tres almanacs entre 1935 i 1937. El 1938, publicà uns 15 números més en una edició de format més petit, però amb les mateixes característiques.

Un títol que feia referència a un ratolí que esdevindria molt famós: *Mickey: revista infantil il·lustrada* (1935-1936). Dirigida per José Maria Huertas Ventosa i publicada per Molino a l'estil d'una publicació francesa amb el mateix títol, les seves pàgines contenien historietes de diversos personatges americans a banda de Mickey Mouse com Jungle Jim (batejat en castellà com Jim el temerario). De gran format, es publicaren 74 números i un almanac per a 1936.

A la segona meitat de la dècada, ja en plena guerra civil i en un format molt més petit trobem *Yo: revista infantil* (1937-1938). Contenia historietes il·lustrades per G. Barba, Xirinius, Antonio Ayné o Rius. També comptava amb pàgines literàries i didàctiques. Segons la pàgina web de referència *Tebeosfera*, tradicionalment s'ha considerat que aquesta publicació va ser editada per la Sociedad General Española de Librería, però en realitat el seu editor fou Esteller y Sangés. En total s'editaren 41 números i un extraordinari.

Mirbal (1937), és un cas singular. El seu format era quadrat 31x31 cm. i va ser editada de forma bilingüe català-castellà a dues columnes, una per a cada llengua. Entre els autors dels dibuixos originals destaquen noms tan significatius com Tísner o Lola Anglada. Sense designació cronològica, es creu que el primer número va sortir el 6 d'abril de 1937 i només es té constància de la publicació de dos núm. De caire propagandístic, promocionava el *Club Mirbal*, organització d'ajuda als infants a la rereguarda que acollí a Catalunya nenes de tot l'estat que fugien del front.

5- 1a part- “Vaig conèixer un gripau blau...”

Dictadura (1940-1975)

El final de la guerra civil i l'adveniment de la dictadura va suposar un canvi dràstic en la llibertat de premsa i totes les publicacions se'n ressentiren, fins i tot les infantils. Conseqüentment la majoria de revistes que es podien trobar eren o bé de caire religiós o purament d'adoctrinament del nou règim com, per exemple, *Almanaque de El Benjamín* (1946-1978), publicada com a suplement de *El Benjamín*, editada per l'Acción Católica de Vich. La dificultat afegida de no concedir permisos per a editar com a “publicació periòdica” va fer que algunes d'aquestes publicacions intentaren eludir la censura tot sortint sense numeració ni data i amb títols diferents per a cada exemplar.

Atalaya neix el 1941 per mirar d'omplir el buit que havia deixat *En Patufet* el 1938. Editada òbviament en castellà, va sobreviure fins 1948. Amb historietes de caire satíric, contenia una secció anomenada *Páginas de la vida* a l'estil de les *Pàgines viscudes d'En Patufet*. Molts dels antics col·laboradors de la desapareguda revista van acabar també treballant a *Atalaya*, com Junceda, Muntañola o Castanys.

No serà fins a la dècada dels 50 que les revistes infantils tornin a agafar empenta. Un exemple el podem trobar amb *Florita* (1949-1961). Amb historietes destinades a les nenes, el seu èxit va traspassar fronteres i va arribar a fer tiratges de fins a 200.000 mil exemplars.

Els Infants, publicada per l'editorial Hispano Americana, començà a finals de 1956 i es mantingué almenys un parell d'anys. Destacà especialment per les seves cobertes amb boniques il·lustracions a color. Per eludir les prohibicions que patí per publicar en català, l'editor va pretendre a partir del núm. 9 que la revista s'editava a Andorra. Tot i així, només va poder publicar dos núm. més, un d'ells doble.

2a part- “Arri arri tatanet...”

Transició (1976-1980)

A la segona meitat de la dècada dels 70, el final de la dictadura i la transició a la democràcia van obrir les portes a normalitzar les publicacions en català. Un cas molt significatiu és *El Ganxet*. El primer número va sortir el novembre de 1975 en castellà tot i que el títol ja era en català. Després de 24 números publicats quinzenalment, el desembre de 1976 començava una 2a època, de la qual es publicaren mensualment 11 números, amb el mateix format i contingut i aquest cop ja redactada en català.

Però, sense cap dubte els títols més coneguts i emblemàtics d'aquest període seran, *El Cavall fort* i *Tretzevents*.

El *Cavall fort* va començar a cavalcar el desembre de 1961 i encara segueix cavalcant 61 anys després. Volia fer arribar les seves historietes, contes i passatempes a un públic infantil i juvenil que durant molts anys havia estat orfe de revistes en la seva llengua materna. Publicada per els Secretariats Catequístics de Girona, Vic i Solsona, ha estat dirigida en les seves diferents etapes per Josep Tremoleda, Albert Jané a partir de 1979 i Mercè Canela des de 1998. Ha comptat amb grans col·laboradors al llarg del temps, des de Salvador Espriu, Maria Aurèlia Campmany, Montserrat Roig o Oriol Pi de Cabanyes per als textos, i Cesc, Picanyol o Pilarín Bayés per a les il·lustracions.

A partir de 1990 va començar a publicar el suplement *El Tatano: el Cavall Fort dels petits*, que també es continua publicant actualment.

L'Infantil, *L'Infantil Tretzevents* i finalment *Tretzevents* (1951-2011), va ser una publicació que va passar per diverses etapes, títols, editorials i periodicitats. Després d'una primera etapa com a suplement de la *Hoja Diocesana* del Seminari de Solsona i unes intencions més aviat catequístiques, a partir de 1963 augmentà el format i introduí el color. El 1968 Publicacions de l'Abadia de Montserrat es fa càrrec de la seva edició. Ramon Folch i Camarasa, Pere Calders o Maria Aurèlia Capmany van ser alguns dels destacats autors dels relats que es publicaren. A finals dels 80 començà a introduir també autors estrangers d'histories i personatges que amb el temps es van fer molt populars. Malauradament, la disminució del tiratge i les dificultats econòmiques van obligar a la revista a tancar el 2011, 60 anys després del seu inici.

El 1987 la Generalitat de Catalunya concedí la Creu de Sant Jordi a *Cavall Fort* i *Tretzevents* per la seva gran labor en la difusió del català entre els més joves.

La BC, a més del les col·leccions de *Cavall fort* i *Tretzevents*, té la sort de conservar entre els seus fons dibuixos originals de diferents il·lustradors que han participat amb el seu art a les dues revistes:

Cesc, Roser Capdevila, Madorell, Maria Rius, Marta Balaguer, Lluïsa Jover, Gemma Sales o Fina Rifà, per a *Cavall Fort*. Pere Joan per a *L'Infantil* i Picanyol, Vallvé o Alberdi per a *Tretzevents*.

6 -"Tots som súpers, tots som grans... "

Els anys 80-90 i el nou mil·lenni

A partir dels anys 80, amb la democràcia ja assentada i sense prohibicions lingüístiques, revifa l'edició en català en tots els àmbits. La imatge evoluciona fins predominar a tota la publicació tot aportant un atractiu innegable.

La influència dels programes i personatges de televisió, com anteriorment havia passat amb el cinema, fa aparèixer revistes que els en donen el protagonisme, com reclam pel públic lector. Així trobem *La Revista dels Súpers* del Club Super3, editada per La Vanguardia, apareixia com un suplement dominical junt amb el diari. Se'n feia ressò del famós canal infantil de TV3 i dels personatges de les sèries emeses. El número 1 va sortir el 19 d'octubre de 1996 i va acabar el desembre de 2008. Un any més tard, surt una altra publicació amb el títol *Súpers!*, editada per Sàpiens i es publica almenys fins el gener de 2018. Un altre cas, és *La Revista de Les Tres Bessones*, amb el protagonisme de les famoses Anna, Teresa i Helena, creades per Roser Capdevila. Editada per Cromosoma i El Periódico de Catalunya, començà el setembre de 2009 i va publicar 31 números, el darrer del juny de 2012. En castellà, apareix *Pequediver*, orientada a lectors en edat preescolar, les seves seccions, passatempes, historietes estan il·lustrades amb

personatges de sèries televisives infantils. Editada per Panini, entre setembre de 2010 i març de 2015, se'n publicaren 43 números.

Tocar i parar és una revista en català editada per ONCE des de 1984, destinada a nens de 5 a 10 anys, amb coneixements del sistema de lecto-escriptura braille. Adapta articles de revistes i publicacions en tinta (Cavall Fort, Tretzevents, Cucafera, etc.) i també alguna traducció. Conté a la vegada entreteniments i passatemp com endevinalles, acudits, laberints, etc.

Bayard Revistes és una editorial que publiquen revistes infantils i juvenils per fomentar la lectura, que defensen l'edició en paper en un món digitalitzat per fomentar els hàbits lectors. Des de 1994, editen en català *Cucafera* (*Caracola* en versió castellana), adreçada als nens de 4 a 6 anys, primers lectors. Acompanyat del suplement: *Pares Cucafera*. Un altre títol és *Tiroliro* (*Leo Leo* en castellà), dedicada als que ja saben llegir, entre 7 i 9 anys.

Un altra revista adreçada als més petits, de 0 a 5 anys, és *Piu-piu*, en català. Amb il·lustracions de Montse Ginesta i editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, es publica el número 1 el 2010. Inclou un quadernet per a pares i educadors. Per acabar, *National Geographic Kids* per a nens de 6 a 14 anys, de caràcter científic que es comença a editar el març de 2010 en castellà. Amb reportatges i notícies d'actualitat sobre la natura, la ciència, descobriments, amb espectaculars fotografies del món animal.

7 – “El món seria més feliç si tots fóssim amics...”

El nou mil·lenni (2a part)

Queda lloc per a les revistes infantils en un moment on els còmics, el manga i les històries de superherois omplen el mercat? En un món esbojarrat on cada cop hi ha menys temps per seure a llegir o fer volar la imaginació? Creiem que sí i aquesta selecció de títols ens ho demostra!

El *Petit Sàpiens* neix l'any 2016 amb la mateixa idea que el seu germà gran *Sàpiens*: fer que la història resulti interessant però també amena. En aquest cas amb el repte afegit que suposa el públic infantil. En la seva promoció ens expliquen que la revista vol “contagiar la passió pel passat als infants amb reportatges adaptats i continguts per divertir-se mentre aprenen”. Ja ha publicat 54 números fins l'abril de 2022.

Cocoter: la revista per a nens i nenes que ho volen saber tot! Comença el 2018 també amb una idea divulgativa. Pensada per a nens i nenes a partir de 7 anys i amb una periodicitat trimestral, cada número és monogràfic i conté articles, històries i activitats relacionades amb el tema tractat. De moment ja ha publicat 14 números i el 2021, apareix una edició en castellà.

La intenció de *Namaka* des de 2017 és fomentar la lectura de la manera més divertida possible entre els menuts de 6 a 11 anys. Segons paraules de la pròpia revista “l'objectiu principal no és només entretenir i divertir, sinó que també vol aconseguir desenvolupar la creativitat, educar en valors i despertar el sentit crític”. Els seus números tracten temes tan actuals o complicats com la diversitat de cossos, la diversitat familiar, la mort, el feminisme o el canvi climàtic. El proper núm. 30 tractarà el tema de la pau.

Amb finalitats similars, altres títols han aparegut aquests darrers anys amb més o menys èxit: *El Petit magazín* (2014), editada a Barcelona i adreçada als nens però també als seus pares o

educadors. *El Petitot* (2015), de Sant Cugat del Vallès i *Pipiripip magazine* (2015) que neix a Manresa com un projecte d'autoocupació de la cooperativa Edicions del Pipiripip.

Kids & music té com a objectiu principal acostar als infants a la música. Comença a publicar-se el 2016 només com a revista en línia. No és fins el núm. 5 de 2017 que es pot trobar també en format imprès.

I un títol que no podia faltar en aquesta època de superherois : *Revista boing: el universo de tus héroes*. Des de 2011, a les seves pàgines podem trobar tota mena d'herois televisius de la productora Warner, ben coneguts entre el públic més petit i el que no ho és tant: Doraemon, Ben 10, Scooby Doo o Generator Rex. Conté reportatges, entrevistes, còmics i passatemps. La publicitat de la revista ens diu: "La revista Boing ofrece a sus lectores un universo lleno de color y energía positiva para crecer juntos y felices."

